

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-67>

Собкович Олеся, мистецтвознавець

«Художній критик» та «артексперт»: до проблеми диференціації понять

Ключові слова: художня критика, культура, сучасне візуальне мистецтво, інформаційне поле, експертиза

Olesia Sobkovych, Art Historian

“Art critic” and “art expert”: towards the problem of differentiating concepts

Abstract. The report deals with the concepts of “art critic” and “art expert” in the context of analytical activities in the field of culture. The author outlines the existing principles of distinguishing these terms and avers that these terms are not synonymous.

Key words: art critics, culture, contemporary visual art, information field, expertise.

Дефініції «Художній критик» та «артексперт» активно функціонують у нинішньому інформаційному й культурному просторі щодо розгляду питань мистецької сфери (зокрема сучасного мистецтва), застосовуючись і як синонімічні, і як ті, що мають власну специфіку. Це породжує доцільність більш детального дослідження їх взаємозв'язку на основі визначення спільних і відмінних рис.

Диференціація зазначених вище понять серед дослідників, як правило, відбуватися на основі функціонального аспекту, сфери побутування міркувань експерта та критика й, відтак, ступеню їх впливу, дієвості у публічному просторі, соціумі зокрема. Так, відштовхуючись від розуміння постаті художнього критика й експерта як фахівців, котрі надають оцінку мистецьким творам й інтенціям (на якому наголошують більшість науковців), приходимо до висновку, що обидва поняття зближує необхідність надання компетентного, логічно доведеного й обґрунтованого судження щодо об'єктів художньої сфери й питань візуального мистецтва. Це щонайменше означає наявність володіння необхідним обсягом знань з історії, теорії та практики образотворчого мистецтва та культури. Розрізнення ж двох означень відбувається на основі того, що під терміном «експерт» часто передбачають діяльність фахівця з надання висновку щодо авторства, якості мистецького твору у правовому полі. Цілком закономірно, що такий висновок здебільшого побутує і має застосунок в царині артринку, музейній справі і впливає на досить вузьке коло професіоналів. Натомість сфера побутування художньої критики розглядається як більш ширша. Створюючи тексти і кураторські проекти, присвячені сучасному мистецтву, надаючи висновки щодо мистецьких процесів, аналізуючи чинники, котрі на них впливають, використовуючи стратегії перспективного розвитку, вона

Section 4. Challenges of Contemporary Art and Art Management

функціонує в публічному інформаційному полі і, як наслідок, охоплює більш ширшу аудиторію.

Згідно окресленої логіки, зниження впливу художньої критики у публічному просторі, поширення його лише на мистецьке коло (тенденція, яку відмічає нині наукова спільнота), мало б призвести до заміни одного терміну іншим. Однак, варто зважати на те, що художня критика крім безпосереднього впливу, діє і опосередковано на публіку: через вплив на художників, мистецтвознавців, частково колекціонерів (завдяки наданню статусу певному художньому жесту). З огляду на це, навіть за умови зниження дієвості художньої критики у публічному просторі, говорити про нівелювання впливу критики на глядача не є доцільним. Крім того, саме критик вписує твір в актуальний контекст. Як наслідок, вважаємо не доцільним, говорячи про оцінку й інтерпретацію творів сучасного мистецтва поза комерційним простором, вживати терміни «художній критик» й «артексперт» як синонімічні.

